

Aire Jauntxoan morroi

TERE MALDONADO
FILOSOFIA IRAKASLEA

Bankuek eta enpresa handiek beren eraginaren itzala zabaldu dute giza jarduera ezagun eta imajinagarri orotan. Parlamentuak eta ordezkarien gaberak alboratuta, botere korporatiboak mundua gobernatzeko du, bere aldeko legeak egin eta gatazkak ebartzeko dituzten auzitegiak ezartzen ditu, beren neurria egindako araudia aplikatuta. *Lex mercatoria* berria, Juan Hernández Zubizarretak eta beste batzuk ikertu dutena.

Hezkuntza-sistemetan, esaterako, muineraino sartu dira. Teorian, hezkuntza hobetuko luketen metodologia eta sistema ustez berritzaileak sartu nahi zituzten. Egia esan, beren merkatu-interesaren arabera hezkuntza eraldatzea lortu nahi dute eta lortzen ari dira; ez dute horrela esaten, jakina, emozioen eta zoriontasunaren hizkuntza atsegina erabiltzen dute.

Ikasle orok ordenagailu bana dauka eta ikasgela guztietan Internetara konektatutako pantaila gisa funtzionatzen duen arbel digitala dago. Konexioa eta abar baldin badabilta, oso erraza da ikustea, demagun, K.a. V. mendeko kolonia feniziarren mapa; zerbait txalogarria, ehunka gizaldiak amestu ere ezin zutena, guk eskura dugu. Baina ez dohainik.

Komunikazio teknologiak egituratu dira multinazional handien boterearen eta euren publizitatearen inguruan. Babestu behar gintuzten erakunde publikoek ez dute halakorik egin; aitzitik, gure datuak eta gure bizitzak korporazioen eskuetan jarri dituzte. Gelako pantailan feniziar kolonien mapa ikustearren prezioa publizitate tonak irenstea da. Normaltasun osoz, ikasgela barruan,

PAULA ESTEVEZ

irakaslea bertan dela. Kotxeak, kirol-zapatilak, bankuak, aseguruak, jogurtak, edozer.

Irakasle izan nuen Javier Echeverría duela asko ohartarazi zuen zer nolako mundua iristen ari zitzagun. Argi ikusi zuen "hirugarren ingurunea" deitu zuena ezartzen ari zela, alegia, giza habitat digital eta telematikoa, ordura arte ezagutzen genituenen oso bestelakoa. Lehen giza ingurunea natura izan zen; bigarrena, *polisa*, hiri-espazioa. Orain (orduan) *terra ignota* baten ateetan aurkitzen ginen, es-

ploratu behar zena, baina eraiki eta antolatu ere bai. Ohartu zen gauzak *neofeudala* dei zitezkeen era batean ari zirela egituratzen: *aire-jaun* botereitsuak (sortzen ari ziren teknologia eta komunikazioen sektoreko enpresa handietako jabeak) dagoeneko hasiak ziren gainerakoei basailutza eta morrontza eskatzen. Filosofo nafarrak honako galdera hau planteatu zuen: posible al da hirugarren ingurunea hiri demokratiko bihurtzea? Posible, desiragarri eta beharrezkoa zen. *Telepolis* demokratizatzeke proposamen batzuk egin zituen eta gogoratu zuen hiri global digitalaz gain, tokiko esparruak ere ezar zitezkeela hirugarren ingurune horretan.

Argitaletxe pribatuek eta erakunde publikoek bere lana aitortu, txalotu eta saritu zuten. Baina inork ez zuen ezer egin prozesu antideokratiko horiek gelditzeko. Echeverría gai honi buruzko lehen gogoetak argitaratu zituenetik hiru hamarkada igaro dira, denbora nahikoa finantza-kapitalismoak eta berearekin batera doan ideologia ultra-liberalak hiru inguruneak (natura, hiria eta hodeia) erabat suntsitzeko. Hirugarren ingurunean lortu dugun

guztia Wikipedian zertzen den lankidetzatza da, gutxi gehiago. Gainerakoa oihan latza eta etsigarria da. Eta hobe dugu ez jakitea zer onartzen dugun "onartzen dut" klikatzen dugunean (hamaika aldiz egunean).

Orain, Echeverría eta garaiko beste irakasle aparten ikerketek bestelako norabideak hartu dituzte, berrikuntzaz eta ezagutzaren ekonomiaz hitz egiten dute, banku- eta enpresa-fundazioetako hitzaldi eta elkarrizketa bikainetan, online eskuragarri, klasean pantaila digitaletan ikusteko proposak. ●